

Observatoriul este de două ori în săptămână, Miercuri și Sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dăru la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimis cu poșta în întru luna monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinătate pe 1 an 10 fl. sau 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, național-economic și literar.

Anul III.

Nr. 33.

— Sibiu, Miercuri 23/5 Maiu. —

1880.

Ideea de stat a Austriei.

De Dr. Francisc Palacky.

(Urmare.)

Deci dar statul austriac nu mai este scutul aparatoriu nici în contra, deja, de multu innoțitului osmanismu, care se susține singur și numai prin discordia ce domnește între guvernele creștine, și nici în contra spiritului și a principiilor culturii moderne europene, care prin unu renumit act mai recentu au fostu espuse și condamnate, se naste întrebarea: de ce prin aceasta, înceta chemarea și se pierde ideea și misiunea, pe care este destinată a o realiza Austria și pe care o poate realiza singur și numai Austria? sau, că deja a sositu timpul, în care diferitele popoare ale Austriei, lipsite de interesele și scopul comunu, voru avea a se îngriji fiecare pentru sine și voru stă unite, numai până cându le va ținea laolaltă fragila forta a spadei?

Responsul ce se dă acestei întrebări este variat și nu totdeauna sincer. Multi, ba potemu dice foarte multi, cu preferința straini, nega în modu absolutu chemarea particulară, ce o ar fi avendu imperiul austriac că unitate: și de oarecâtva timp Austria s'au aratat a fi în Europa refugiu reacțiunii, ei opină, că ar fi de dorit, că acestu întreg se se descompună în partile sale constitutive. Alții erau concedu, că Austria ar fi avendu oșesicare destinațiune și misiune, diferu înse în fixarea și numirea aceluora: unii aru voi se vedea în Austria puterea aparatore a catolicismului în generalu, era în specialu, alu catolicismului din Europa de est, alții erau pretindu dela ea, că se recunoșca egala îndreptătare a tuturor confesiunilor recepte; unii îi ascriu misiunea de a întinde puterea și cultura germană spre est, era alții aștepta dela ea, că în timpurile actuale, cari nu fără cuventu s'au numit secolulu naționalităților, că în cadrulu fruntariilor sale se realiedie principiulu egalei îndreptățiri a naționalităților. În fine, mai exista încă o partidă, care de prezentu tace, dar n'au resignatu și care considerandu toate cele întemplate dela anul 1848 de rataciri fatale, dorește și aștepta reintorcerea absolutismului și ale acelei multu laudatei perioade

a credinței și a supunerii, în care aci hierarchia, aci aristocrația mai înaltă, aci erau demnitarii militari și ai birocrației și-ar putea pune în lucrare voința lor sub scutul și numele Domnitorului. Austria se devina unu eldorado alu acestor clase, care pierdindu și terenulu în celelalte țări, își îndrepta privirile asupra ei, că și asupra ultimului lor portu de refugiu.

Se examinamă mai antaiu sortii pe cari îi are partidă numita în urma. Nu se poate nega, că precum stau lucrurile astăzi, dorințele și speranțele lor s'aru putea realiza pe câtva timp; n'ar fi de lipsa pentru aceasta, precum mi se pare, decâtu unu simplu cuventu de comandă datu de sus. Cu toate acestea nu cred, că astăzi s'ar afla vre unu barbatu de stat, care se consiliadă o astfelu de încercare. Nu cred, că abstragendu chiaru dela santieni angajamentelor internaționale, că la Viena la unu asemenea consiliu, s'ar răspunde în acelasiu mod, în care s'au răspuns în Paris la consiliile lui Polignac. Știu prea bine, că și în Viena sunt convinși, că pentru stabilirea și conservarea unei asii stări de lucruri, mai înainte de toate ar fi de lipsa cunoscutulu nervus rerum gerendarum alu lui Montecuculi, care cu greu s'ar putea afla în fața celor trei miliarde a datorielor statului, în fața inopositorilor și a tacselor urcate la o înaltă nesuportabilă și în fața unui deficitu anualu de 50 până la 100 milioane.

Dar abstragendu chiaru dela întieptiunea sau inbecilitatea guvernatorilor, se poate afirma, că vechiulu absolutismu patriarchal și feudalismu și-au trairu traiulu, și că elu au ajunsu a fi în Europa moderna o imposibilitate, de oarec în viața popoarelor, radacinile prin care acele instituții își sugeau forța lor de viață, din ce în ce se usucă mai mult. În opinia publică a întregii lumi civilizate se manifestă unu progresu necontestabilu spre bine. De și se pare, că atâtă omenii singuratici, cât și popoare întregi încă nu s'au familiarisat în destul, cu înportanța și esențiala deosebire ce există între „libertate” și „domnie”, totuși din ce în ce mai multu amintescu acei filosofi, cari învetiau, că precum noțiunile de di, lumină și căldură își afla adevăratulu lor

întieptu și coprinsu numai prin contrastulu nopții, alu întunerecului și alu frigului, așa și libertatea n'ar putea exista, decât n'ar avea de contrastu sclavia și că sclavia unora este basă a firească și condițiunea de existență pentru libertatea celorlalți.

(Va urma.)

Petițiunea

juristilor romani din Transilvania prezentata Camerei deputatilor în sedinta dela 20 Aprilie st. n. a. c. în cestiunea referintelor urbariali.

Onorabila casa a deputatilor!

Proiectulu de lege din 1 Martiu a. c. prezentatu onoratei case sub Nr. 356, în cestiunea simplificării și accelerării cauzelor urbariali de pe teritoriulu Transilvaniei și alu fostelor comitate Crasna, Solnoculu de mijlocu, Zarandu și districtulu Cetatii de petra — trebuie se interesează pe totu câte se ocupa cu referințele patriei noastre; dar mai virtosu pe juristii și posesorii din Transilvania și numitele parti, și anume: nu numai pentru că scopulu lui este de a introduce reforme de cea mai mare însemnatate pe terenulu referintelor urbariali și de posesiune preste totu, — dar chiar și pentru principiile de dreptu desfășurate întinsulu, cari, considerandu toate referințele noastre locale, înainte juristulu și economulu mai profundu cugetatoriu îndată la primă privire, apară că niste anomalii de dreptu, din care cauza cu totu dreptulu se naste întrebarea: că oare în secolulu alu XIX, este posibilu că astfelu de principii periculoase se se pota realiza, fără a provoca condamnatoarea critica a lumii civilizate?

Acestu proiectu de lege a atrasu asupra și atentiunea subscrisorilor. Noi studiindu-lu cu deamărunțulu, ne tinem de datorința patriotică a desfășura toate motivele de dreptu, politice și de economie națională, cari pledă contra lui. Pentru că, de ce proiectulu, cu desconsiderarea acestor motive, ar deveni lege, suntemu convinși, că nu numai ar aduce la sapa de lemn pe cea mai mare parte a fostilor iobagi, — ceea ce nu poate fi în interesulu binie priceputu alu patriei noastre, — dar, conside-

Foisoră „Observatoriului”.

Despre filosofulu Schopenhauer.

(Discursu ținutu în sedinta publică a Academiei române din 4/16 Aprilie a. c.)

(Urmare și fine.)

Dupăce înaintase în etate, Sch. ducea viața regulată; mânca multu, dăru bea puțin; luă bai reci sau calde după ano-timpuri, dormia bine; înainte de amiezi studiă câte oare; după prandiu esia în preamblare mai totdeauna singur și cautandu singurețata. Mânca regulat pe la restaurante, unde se irita dacă se mai pune la masă lui și altu-cineva, cu care nu avea nici-o cunoștință. La teatru și în concertu i placea se mergea, dăru dupăce asurdise tare, nu mai avea ce se caute nice în acelea.

În 22 de ani dela esirea filosofiei sale susu citate, numele lui Sch. remasese atât de puțin cunoscutu în Germania, în câtu la 1850 pre cându voia se si publice altu opu alu sau „Parerga und Paralipomena” la care laborase vreo șase ani, abia își afla unu editoru în Berlin, care se înduplecă a riscă spesele tiparului, a promite și auctorului 10 exemplare ca honorariu, adeca parodiă a unui honorariu. Tocma înse acestea scrieri ale sale aphoristice, compuse cu multu spirit, au fostu care au trasu în fine atentiunea publică asupra filosofului prea puțin cunoscutu până atunci; apoi precum se cam întempla de regula, recensentii și criticii platiti bine de către editori și librari, începura se recomanda opurile lui Sch. că nu știu ce minune de știință destinată a corege creațiunea, a schimbă pota și cursulu astrelor, alu sôrelui și alu pământului. În 1853 se afla cineva care salută „Parerga” lui și în o Revista din Londra*, care numi pe Sch. celu mai genialu filosofu din lume. Acestea reclame adăosera foarte multu,

pentru că editorii se si scotia, nu numai spesele de tipariu, ci se si castige sume frumoșe, ceea ce si era uniculu scopu alu editorilor. Pentru că se aiba castigu și mai bunu, unii lucrau că Sch. se fia alesu de membru alu academiei din Berlin, alții că se fia decoratu; elu înse avu acelu tactu, că dupăce fusese ignoratu până la betranetiele înaintate, refușă și una și alta.

De atunci începe cultulu lui Sch. mergea crescându. Pe la universitati se deschisera collegii pentru filosofia lui, pe care înse nu le frecuentă mai nimeni. Între acestea la 21 Sept. 1860 Sch. se mută din această viață pământescă, pe care elu o declarase de o fantomă și secatură; prin marte scapă și de laudele egoistice ale editorilor. Acum înse acestia începura a infestă cu reclamele lor și pe alte popoare, pe unde este cunoscută limba germană.

Nu se poate nega, că în scrierile lui Schopenhauer se afla, alături cu erorile cele mai periculoșe, multe doctrine bune și folositoare. Critică înse nepartiale mai înainte de a le recomanda, ori condamna cu unu singur cuventu, este obligată a cerceta cu de a merantulu, care și câte din acele doctrine sunt ale lui originali, care împrumutate, pota chiaru plagiate. În dilele noastre este în cele mai multe cazuri o adevărată cutediare a timbră ideile cutarui auctor de originali. De cându s'au deschis pentru europeni portile cu șapte incuietori și cartile cu șapte sigile ale popoarelor antice din India orientale și Chină; de cându limba sanscrită și cartile scrise întrensa nu mai sunt unu secretu, dăru ceru că se fia citite și studiate, de atunci filosofia europeanilor și anume a germanilor nu mai pota se si pota nasulu asia susu, precum ilu portase până acilea. Preste această se afla destui germani de unu amoru propriu moderat, cari recunosc de adevărată următoarea sentință enunțată despre ei, mai virtosu de către angli: „Germanii sunt theoretici speculativi; dăru în științele pozitive totu alții le deschid ochii; nimicu originalu, și câtu ar fi originalu, nu este bunu, sau nu e practicabilu, nu se pota realiza.”

Se ferăscă D-dieu și se apere pe natiunea noastră

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie sau linia, cu litere merunte garmondu, la primă publicare câte 7 cr., la a doua și a treia câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se pota face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile poștei statului, adresate de a dreptulu la Redacțiunea Diariulu

„Observatoriulu” în Sibiu.

*) Westminster Review, fasc. din Aprilie 1853.

randu, că în dispozițiile sale esențiale trece preste marginile ecuității și dreptății, ba ataca chiaru și dreptulu, ar paraliză și în strainetate reputațiunea, ce abia începuse patri'a noastră a și-o castiga pe terenul referințelor de dreptu.

Acăsta convingere a noastră se basădia pe o experiență de mai mulți ani, pe cunoștințele ce ni le-amu castigatu prin unu studiu seriosu alu cauzelor urbariale, și pe însasi pracs'a pe acestu terenu; că-ci că aperiatori ai fostilor iobagi mai în toate cauzele urbariale, ne aflam în atingere dilnică cu ei — noi pricepem și cunoștem interesese lor.

Geniulu civilizațiunei și alu libertății pētrun-diēndu la anulu 1848 și ānimile cetățienilor aceste patrie au produsu acelu faptu marețiu, eternisatu cu litere nesterse în paginile istoriei, care se coprinde în aceste două cuvinte: „libertate, „egalitate.“

Acestu evenimentu a sfărmatu catenele robiei, cari în întunerecul feudalismului apasau că unu blastemul cea mai mare parte a omeniei, a redatu țieranului libertatea, de care eră despoiatu în contra dreptului naturei și l'a reasiediatu în drepturile sale de om.

Liberalismulu legiloru din 1848 prin cari s'au desființiatu robotele, îndreptatiau pe veri-cine a speră, că de aci încolo toate referințele de dreptu în patri'a noastră se voru resolvī în acăsta direcțiune și că și cestiunile ce remasera după eliberare pendente între fostii proprietari (földesur) și fostii iobagi se voru regulă definitivu pe aceste baze.

Pasii ce s'au intenționatu a se face pe acestu terenu vre-o cātiva ani după eliberare, pareau a justifică într'adeveru acăsta presupunere, pentru că proiectulu patentei urbariale din 1854, după cātu scimu noi, a fostu într'adeveru o emanatiune dēmna a legii ce a desființiatu robotele; dar lucru de miratu, în anulu 1854, scurta vreme după eliberare, s'au și aflatu ōmeni, cari au paralizatu emiterea acelei patente în asemenea spirit.

Cu toate aceste recunoscem, că patent'a dela 1854 coprinde în sine multe dispozițiuni bune, și, abstragēndu unele norme flexibile și de întielesu dubiu, cari au datu nascere la multe procese și interpretatiuni diferite, esplicandu-se adeca în timpurile din urma din lips'a unui sensu precisu, de unele judecatorii într'unu felu, ēra de altele într'altulu, s'ar potē numi mai corespundētore referințelor nōstre.

Între dispozițiunile ecuitabile ale acestei patente se potē numeră cu deosebire și aceea, care dispune admissibilitatea comasării numai în casulu, dēca acei ce o ceru, posedu celu pușinu a treia parte din teritoriulu de comasatu.

Scopulu nostru înse nu este a analiză normele patentei urbariale, și nici a arată partile bune și rele ale ordinațiunilor guvernului ungurescu și ale legiloru emise dela patenta încōce; dar nu potēmu lasă neamintita regretabila înpregiurare, că acestea din ce în ce totu mai multu s'au abatutu dela direcțiunea liberală, ce în parte inaugurase patent'a urbarială; că înaltulu corpu legislativ, în activitatea ce o desvōlta pentru regularea afacerilor urbariale, spriginesce o direcțiune reactionară, carea respirand din legile aduse dejă și din cele ce se intenționēdia a se aduce, potētiēdia neîncrederea proprietarilor mici — a fostilor iobagi, fatia de acele legi, — o neîncredere, carea noi înca o consideram de justificată.

Da! pentru că tīnem de nedreptu și necuitabilu acelu principiu, care se pare a tienti de adreptulu într'acolo, că se înlocuēsc raportulu urbarialu desființiatu pentru totdeauna prin legile dela 1848 cu asia numita emfiteusis (arenda ereditară) și care e spriginitu în proiectulu substernutu într'unu modu mai înveredatu, de cātu în legile de până acum.

(Va urmă.)

Noulu proiectu de lege despre instrucțiunea în gimnasii și în școlele reale.

(Urmare.)

§. 76. O astfelu de școală de mijlocu dintre cele sustinute de o confesiune, jurisdicțiune, comuna, societate sēu de unu particularu, a carei esistență o reclama cu stăruință interesele de cultură ale țierei, sēu interesele locale însemnate, și pe care respectivii nu o potē sustinē din mijlocele loru proprie conformu legii (anumitu în casulu cāndu există fundatiuni considerabile înființate tocma pentru școlele de mijlocu și condiționate de locu), potē fi subvenționate de guvernulu statului pentru instrucțiune publică, respective potē fi luata sub îngrijirea acestuia cu condițiunile și modalitățile esențiale ce urmēdia:

a) Întregulu capitalu fundationalu esistentu alu școlei, edificiulu, averea înscătore și nemiscătore de

ori-ce natură, remane și pe viitoru proprietatea institutului și venitele se voru folosi și pe viitoru totu pentru scopurile aceluasi institutu;

b) Într'o astfelu de școală de mijlocu ce există prin subvențiune dela stat, trebeu introdusu planulu de învetiamentu alu școlorulu medie de stat;

c) Profesorii salarisati din venitele fundatiunei de capitalu amintite sub a) și din venitele acelei averi sēu din alte venituri designate de autoritatea institutului respectivu, voru fi alesi și pe viitoru de către autoritatea institutului dintre indivizii calificați pentru chemarea de profesori; salarisarea profesorilor o stabilește totu aceeași autoritate, trebeu înse se satorēscă în contractulu încheiatu cu guvernulu statului pentru instrucțiunea publică cu privire la subvențiune minimulu salariulu.

De asemenea va denumi de alta parte pe profesorii salarisati de stat (sēu din subvențiunea dela stat) ministrulu de instrucțiune în proporțiune cu subvențiunea dela stat;

d) Dēca statulu, pentru a sustine institutul subvenționatu, va supune la contribuțiune din sum'a anuală ce o cere legea pentru acoperirea trebuințelor școlei pe fiecare anu, mai pușinu de jumetate, sēu celu multu jumetate, (prin urmare, dēca autoritatea institutului respectivu pōrtă partea cea mai mare, sēu celu pușinu jumetate din sarcina), într'unu asemenea, casu întregulu dreptu de direcțiune și dispunere asupra institutului de învetiamentu (observāndu-se punctele de mai sus a) b) și c) i se cuvine și pe viitoru autorității institutului, și ministrulu de instrucțiune va exercită numai unu dreptu de priveghiere asupra școlei subvenționate.

Ėra dēca statulu va contribui pe anu mai multu de jumetate din sum'a necesară pentru sustinerea școlei, (dēca elu adeca va pōrtă partea cea mai mare a sarcinei), în acestu casu, guvernulu pentru instrucțiunea publică va luă asupra sa îngrijirea și dispunerea asupra institutului de învetiamentu întregu, dar i se va garantă autorității proprii a institutului respectivu, dreptulu de proprietate asupra averei însemnate sub pt. a.) și a folosirii ei pentru institutu, de asemenea și dreptulu de alegere a profesorilor amintiti sub c).

e) Ministrulu de instrucțiune pōte dă o subvențiune materială în modulu aratatu mai susu unei școle de mijlocu, numai în casulu și pe timpul dēca și cātu vreme corporatiunea religiōsă sēu laică ce sustine școl'a, va primi de bunavoia sēu va dōri subvențiunea.

Cu ocaziunea ori și carei subvențiuni de asemenea natură trebeu a se încheiă spre acestu scopu, între guvernulu de instrucțiune publică și între partid'a subvenționată unu contractu separat, în care voru trebui stipulate în modu detaliat, modalitățile și condițiunile mai de-aprōpe ale subvențiunei, drepturile asigurate ambelor partide și îndatoririle ce le voru luă asupra lor.

§. 77. Conformu dreptului de inspecțiune ministrulu de culte și instrucțiune are dreptulu și datorinț'a a cere dela școlele ce nu stau sub conducerea imediată a lui, și anume dela cele confessionale prin autoritățile confessionale respective, dela jurisdicțiunile prin oficiulu ce le sustine, și în fine dela cele sustinute de societati și privati prin direcțiunile loru imediate:

a) date statistice;

b) rapōrte în fiecare anu școlasticu, în care trebeu espuse regulamentul de învetiamentu și împartirea (esceptand obiectele teologice), numerulu, calificațiunea și cerculu de activitate alu profesorilor, numerulu școlarilor din clasele singuratece, numerulu ōrelor și rezultatele instrucțiunei prin conspecte despre examenele de maturitate și alte examene finale;

c) a cere aratarea despre ori-ce modificare mai esențială, ce s'a facutu în planulu de învetiamentu stabilitu în întielesulu §. 65 (esceptand obiectele teologice), de asemenea despre ori-ce schimbare ce s'a operatu în caracterulu (natur'a) de mai înainte a școlei și între marginile cursului de învetiamentu;

d) a cere cartile de învetiatură și manualele întrebuintate, fia aceste tiparite sēu manuscrise (esceptand pe cele teologice) și a le apretia din punctulu de vedere, dēca nu coprinde cumva învetiatură sēu tēse contrare statului, constituțiunei sēu legii;

e) unu conspectu autenticu pe fiecare anu, despre averea și fundatiunile școlei.

Toate aceste date, rapōrte, conspecte și espuneri fiindu cerute, trebeu tramise sēu imediatu ministrului de culte și instrucțiune, sēu inspectorilor supremi ai districtelor școlastice.

§. 78. Din punctulu de vedere alu exercitării dreptului de inspecțiune supremă, ministrulu de culte și instrucțiune pōte dispune, că inspectorii supremi ai cercurilor școlastice se cercetēdie în tota vremea școlele de mijlocu sustinute de confesiuni, jurisdicțiuni, comune, societati și privati, se asiste la examenele lor publice și se'i procure cunoștința directă despre organizațiunea, ajustarea, ordinea în acele școle și despre rezultatele instrucțiunei lor.

§. 79. În deosebi relativu la examenele de maturitate, care trebeu tīnute în fiecare școală publică de mijlocu de 8 clase pe fiecare anu:

a) se va aplică în școlele publice de mijlocu sustinute de jurisdicțiuni, comune, societati și privati secțiunea IV a legii de fatia (§§. 58—61) în totu coprinșulu seu;

b) în școlele de mijlocu publice sustinute de confesiuni, presidiulu la examenele de maturitate i se cuvine celui însărcinatu de autoritatea confessională; dar ministrulu de culte și instrucțiune se va reprezentă din casu în casu sēu prin persōn'a inspectorului supremu alu cercurilor școlastice, sēu prin a altui barbatu de specialitate delegatu de acesta, pentru a-si procură cunoștința directă despre curgerea examenului de maturitate conformu prescripțelor. Spre acestu scopu timpul, în care se voru tīnea examenele de maturitate, trebeu aratatu totu dēuna mai înainte și de timpuriu.

Instrucțiunea pentru examene o edau autoritățile supreme confessionale însele, dar sunt îndatorate a o substerne ministrului de culte și instrucțiune, pentru a

se controlă, dēca calificațiunea cerută la examenele de maturitate nu este mai mică de cātu în institutele de stat de același rang, ce stau sub conducerea statului.

Dintr'altele §§. 58—61, cari tractēdia despre examenulu de maturitate, voru fi de aplicatu și aici.

§. 80. După-ce autoritățile, cari posedu unu institutu de calificare pentru învetiaturi și o comisiune de examinare pentru învetiaturi, voru arată dintru începutu tīnerea examenelor pentru învetiaturi, ministrulu de culte și instrucțiune va asistă și la aceste examene sēu în persōn'a inspectorilor supremi ai cercurilor școlastice, sēu a altor barbati de specialitate delegati de densulu și va controlă decursulu legalu alu acestor examene și alu calificării învetiaturilor.

§. 81. Dēca vre-o carte de învetiamentu sēu unu manualu, întrebuintate într'o școală de mijlocu, coprinde învetiaturi contrare constituțiunii sēu legii, ministrulu de culte și instrucțiune are dreptulu și datorinț'a a opri întrebuintarea de atari carti, la casu de lipsa a confiscă prin organele autorității de stat toate esemplarele, ēra în casuri grave a introduce contra autorului și contra celor ce folosesc asemenea carte, cercetarea și procederea penală pe calea ordinară legală.

§. 82. Dēca guvernulu ar primi incunostiințari despre defecte morale, sēu despre o direcțiune contrară statului ivită într'una din școlele de mijlocu și dēca nu s'ar potē esoperă sanarea radicală a acestor prin autoritățile școlastice competente, ministrulu de culte și instrucțiune are dreptulu și datorinț'a, a cere, că după ce va face cercetarea prin organele sale ordinare, sēu prin altele delegate anumitu spre acestu scopu, se se îndepartēdie din școl'a respectivă indivizii vinovati, a introduce contra acestora, într'u cātu faptu lor pōte servi de substratu pentru legea penală, pe calea ordinară legală procedur'a penală, ba a propune Majestatii Sale chiaru și închiderea provisorie sēu definitivă a școlei, dēca reulu nu se pōte delatură prin îndepartarea singuraticilor.

Averea unei școle, asupra careia s'a decisu închiderea provisorie, remane sub administrarea autorității confessionale, sēu jurisdicționale respective și venitele ei se voru capitalisă până ce se voru delatură radicalu relele observate și până ce se va permite redeschiderea școlei, în urm'a unei propuneri ce se va face Majestatii Sale.

De averea și fundatiunile unei școle închise definitiv dispune — dēca fundatoriulu sēu succesorulu seu legitimu nu a dispusu nimicu pentru casulu de închidere a școlei — Majestatea Sa, după ce se va ascultă mai āntaiu autoritatea confessională, sēu jurisdicțională respectivă, la propunerea ministrului de culte și instrucțiune și cu privire la art. de lege XXIII din 1870/1, în folosulu scopurilor de instrucțiune a le aceleiasi confesiuni sēu jurisdicțiuni.

(Va urmă.)

Bucovin'a.

— Cernauti, 25 Aprilē st. n. 1880. (Coresp. partic.) De ōre ce primirea prea Santiei Sale metropolitului Dr. Silvestru Morariu au fostu asia, în cātu nu ne potēmu aduce aminte de o alta asemenea ei, imi iau libertatea a ve relată pe scurtu despre toate cele întemplete.

Una din cele mai renumite festivități ce a avutu, după marturisirea multora, Cernautii vreodata au fostu primirea de astadi prea Santiei Sale parintelui Dr. Silvestru Morariu. Cu multe dile înainte înca se vedeau toti din toate partile conlucrandu din toate potērile pentru primirea cātu mai solemnă a P. S. Sale. Drapeluri de toate culorile falfaiiau pe toate turnurile resiedinției metropolitane, cātu și pe celelalte biserici ale orasiului. O multime de ōmeni fără deosebire de naționalitate, înpleau strad'a principală dela gara până la catedral'a metropolitană, într'o lungime de unu patraru de milu. Toate școlele și institutele participara în numeru fōrte considerabilu la primire. La 9 ōre ante meridiene se porni înaltulu cleru și alții de aci până la Zaluca cu trenu separat, spre alu întâmpină și primii pe pamentu bucovineanu venind din Galiti'a. Pe la 3 ōre post meridiene se însăirara studenții diferitelor școle pe strad'a mai susu numita și anume în ordinea următoare: Lānga biseric'a St. Paraschev'a studenții pedagogi cu drapelulu lor, unulu din cele mai frumoșe ale totoror studentilor. Lānga acestia copiii școlorulu primare până pe la piat'i principală. În rotund'a orasiului, pe piat'i principală (Ringplatz) se însăirara copilele totoror școlorulu ocupandu ambele parti ale stradei. Lānga acestea se alaturara studenții realisti și cei gimnasti, acaroru din urma siru eră celu mai mare, ajungea până la catedrală, cam asia de lungu că alu totoror celorlalti. După stabilirea ordinei publice, asteptaramu toti cu mare nerabdare sosirea P. S. Sale, că și cāndu nu l'amu fi vediatu de unu timpu fōrte îndelungatu.

Arsiti'a sōrelui, ce eră în urma aprōpe de nesuferitu, se ascunse după nisce nuori, ce se coborau de către „Titina“, o înaltă către vestu de Cernauti, și ici și colea picara cātu unu stropu mare de plōie, care înfricosia pe multi de vreo fortuna neprevēdiută.

Între aceste trasni deodată tunetulu descărcatu de asupra trenului sositu cu P. S. Sa. Unu ce

neesplicabilu ne coprinse pe toti. Urma indata si a doua descarcatura si intr'unu intervalu micu si a treia, acompaniata de resunetulu clopoteloru dela santa Paraschev'a, unde ilu asteptă clerulu bisericeii. Schimbanduse salutarile cele mai cordiale din ambe parti, P. Santi'a Sa porni pe cale inainte, totu numai in pasu.

Deodata vediuramu noi cei ce stămu de asupra pietiei principale 40 de calareti tierani sateni, ce se leganau pe „mocanii” loru câte patru intr'unu rendu, si in urm'a loru prea Santiea Sa metropolitu in trasur'a ilustrului baronu Petrino, la care erau inhamati siese suri unulu că unulu. Strigate de bucuria din toate partile. Numai cu incetulu potea pasi totulu inainte, inpiedecatu fiindu de multimea poporului, ce crescea din ce in ce. Ajungendu in piati'a principala printre spalierulu de copile si binecuvantandu P. S. Sa in drépta si in stinga, copilele aruncau pe intrecute buchete de flori P. S. Sale dintre care unele ilu ajungeau si in trasura.

Trecendu astfelu totu inainte urmatu de intregulu cleru inaltu, functionari si de alti amplotiati ai statului, le urmara done capele de musica ale orasiului: veteranii si orasiinii (Veteranen- und Stadtmusik) cari cu cantecele loru copereau entusiastele strigari de „Vivat! Se traiésca! Multi ani! etc.” Pe la 3 1/4 ore ajunse P. S. Sa in catedrala, unde fu primitu de betranulu protopresbiteru alu catedralei si de domnii patroni ai bisericeii, dintre cari primul rostindu nisce cuvinte adeveratu din anima lacramă de bucurie.

Noulu metropolitu inbracandu in catedrala, intre cantarile teologilor mantau'a, tinu o scurta cuventare. D-lu professoru de universitate E. Popovici pronuntia unu discursu prin care miscă animile totoruru celorlu presenti. Urma apoi cantarea corala „Tresalta Bucovina etc.” de J. Bumbacu professoru de pedagogia, executata de corulu teologilor. Pronuntiandu si P. S. Sa cuventulu de multumire ceriurile se inseninara, că si in urm'a unei poteri supranaturale si o radia de sóre cadu asupra P. S. Sale, ce stă inaltiatu pe unu podium radiatu in mijloculu bisericeii. Acestu fenomenu ne facu se privimu fara voie unulu la altulu, pare că ne-amu fi intrebatu, că ce semnu se fia acésta?

La 5 ore terminanduse ceremonialulu bisericescu P. S. Sa porni spre resiedintia, unde ilu asteptau teologii.

La pórta antaia a resiedintiei metropolitane ilu intimpina domnulu rectoru seminarialu Filipovici prin câteva alese cuvinte si intonandu teologii éra cantulu „Tresalta Bucovina” se pornira cu totii până subt a doua pórta, unde ilu asteptă boerimea bucovineanu cu pâne si sare, cari 'i se presentara P. Santiei Sale prin ilustrulu baronu de Vasilco. De aici insocitu numai de preoti se urcă P. S. Sa in apartamentele sale particulare.

Asia s'au terminatu acésta frumósă si memorabila di de serbatóre bisericesca si nationala romanésca.

V . . .

Romania.

Mesagiulu de inchidere ale Camereloru.

Sambata, 12 Aprile, s'au inchisu sessiunea corporiloru Legiuitóre prin urmatoriulu mesagiu domnescu, caruia s'a datu cetire la Senatu de d. M. Cogalniceanu, ministru de interne, si la Camera de cătra d. A. Stolojanu, ministru alu justitiei:

Domniloru senatori!

Domniloru deputati!

Lunga si obositoare d-vóstra activitate legislativa, ajunge astadi la finitulu ei, fia cá adunari de revisuirea Constitutiunei, fia cá adunari legiuitóre ordinare, Parlamentulu romanu a fostu la inaltimea misiunei sale.

D-vóstra ati deslegatu grele si spinóse cestiuni internationale, sociale si economice.

Ati introdusu in liberala nóstra Constitutiune principiulu societatiloru moderne, acela alu egalitatiei politice fara deosebire de religiune, incongiurandu aplicarea acestui principiu cu garantiile cerute de interesele nóstre economice.

Invingendu toate greutatile, ati pusu tiér'a in stapanirea marei sale artere de comunicatiune: caile ferate.

Fara a impune poporatiuniloru noui sarcine, ati datu guvernului Meu, unu bugetu echilibratu, votatu la timpu si in stare de a potea face fatia la toate trebuintele servitiului publicu.

Multamita fonduriloru speciale ce ati pusu la dispositiunea ministeriului, vomu potea perfectoná organisarea nóstra militara si inbunatati materialulu armatei.

Noua nóstra provincia ne datoresce o lege organica, care a fostu primita cu bucuria de poporatiunile nóstre trans-danubiane fara osebire de nationalitate si de religiune, si care, prin principiele sale de ordine, de libertate si de civilisatiune, ne a atrasu laudele opiniunei publice europene.

Ati implinitu promissiunea data de Constituanta vechiei capitale a Moldovei, cá desdaunare a sacrificieloru ce acestu nobilu orasiu a facutu causei Unirei, si prin doue legi speciale ati datu guvernului Meu potinti'a de a radica din ruine marile sale edificii: catedral'a metropolitana si vechiulu Palatu domnescu.

In numele tieiei si in numele Meu, ve esprimu dara tota recunoscinti'a pentru lucrarile d-vóstra legislative, atātu de grele, atātu de inportante, atātu de manóse in rezultate bune, si cari le datorimu numai activitatiei si patriotismului d-vóstra.

D-vóstra ve inturnati acum in mijloculu conjudetieniloru, cu consciinti'a inpacata, că-ci ati datu tieiei bune legiuri si folositoare inbunatatiri. Ve dorescu dara, cu acésta ocaziune, serbatori frumóse in sinulu familiei d-vóstra, si inainte de a ne desparti se strigamu cu totii: se traiésca mam'a nóstra tutuloru, se traiésca Romani'a!

Sessiunea Corporiloru Legiuitóre este inchisa.

Carol.

(Urmédia semnaturile ministrilor.)

Comerciulu Romaniei cu Austro-Ungari'a. *)

D-nu deputatu Schiller a adressatu d-lui ministru alu afaceriloru straine următoare scrisóre:

D-le ministru,

Subsemnatulu, nu numai cá comerciantu dara si cá reprezentatu alu tieiei, v'am reclamatu directu in privirea suferintieloru ce comerciantii romani din tota tiér'a, le intimpina din partea unoru mesuri suparatóre ce au luat u guvernulu austro-ungaru in contra comerciului de rimatori si alu viteloru cornute.

Pana astadi inse, vedu cu mare intristare, că nu obtinemu nici unu rezultatu favorabilu.

Domnule ministru! Mai viu si prin acésta a ve repetă justa reclamatiune ce am facutu, in urm'a unoru suferintie amare ce intimpina tiér'a nóstra din ce in ce mai reu, din caus'a nouiloru mesuri luate de guvernulu austro-ungaru. Nu scimu déca conventiunea incheiata intre guvernulu austro-ungaru cu guvernulu romanu are facultatea, cá guvernulu austriacu se inventeie totu feliulu de mesuri pagubitóre comerciului romanu, fara cá guvernulu romanu se póta protestá in contra acestoru mesuri, din care provine o paguba enorma pentru tiér'a nóstra.

Éta ce intimpinamu de unu anu trecutu până astadi:

1. Vam'a asupra rimatoriloru s'au indouitu. In locu de cinci franci la parechie cá mai inainte, astadi platimu 10 franci in aur.

2. Carantin'a infiintata la Steinbruch, pendinte de Buda-Pest'a, unde se incarca si se descarca toti rimatorii din Romani'a, Ungari'a si Serbi'a.

3. Proprirea viteloru cornute de a mai trece in Austri'a mai cu séma vitele mici, oi, capre, berbeci, intre care nu a existatu nici unu feliu de bóla in tiéra la noi.

Aceste doue articole principale, cu care tiér'a nóstra face comerciulu cu Austri'a astadi din nenorocire sunt isbite de nimicire.

D-le ministru,

Comerciulu de rimatori, pe lănga cereale, este uniculu celu mai favorabilu tieiei si in specialu judetieloru Mehedinti, Doljiu si Valcea; productele arendasiloru mari, proprietatiloru, arendasiloru mici cum si ale tieraniloru, nu se potu consumá mai cu folosu de cătu prin ingrasierea rimatoriloru; fiacare tieranu, pe lănga plugulu si sap'a lui, are o mica prasila de rimatori pe care 'i nutreste cu felurite erburi si porumbu cá se'i cresce, de unde are tota speranti'a se castige hran'a familiei sale si se póta suportá sarcinele cătra statulu si comuna. In contra acestui comerciulu, guvernulu austro-ungaru a luat mesuri prea aspre, cu scopulu de a inlaturá acestu comerciulu din Romani'a si se lase numai comerciantii din acelu tinutu se faca comerciulu, fara se aiba cea mai mica concurentia. Acesta este planulu ce se urmédia, si éta cum:

Acea nenorocita carantina este infiintata de 4 luni trecute la unu locu deosebitu unde se descarca toti rimatorii si se tienu 6 zile in feliurite cheltueli si speculatiuni; fiacare rimatoriu in parte se trantesc de pamentu si dupa atăta góna si invaluiala provine unu mare scadiamentu asupra rimatoriloru grasi; dupa ce se trantescu toti sunt la dispositi'a doctorului veterinaru si a unui evreu sapunariu, care póte se ia dintr'unu cioporu căti va vói, că-ci dreptatea numai la Dumnedieu o póte gasi cineva, éra in acea tiéra nicairi; astfelu că, dintr'unu cioporu de rimatori de o suta s'a potutu intemplá până acum se aléga până la 15 rimatori si mai adese-ori totu ce e mai greu si mai grasu, care vine in pagub'a comerciantului proprietariu si in castigulu evreului sapunariu: deci rimatorii alesi pe

*) In interessulu comerciului internationale reproducemu si noi acea interpelatiune a dlui Schiller. Cetindu-o cineva cu atentiune, isi va esplicá mai usioru caus'a enormei scumpiri de carnarii in tiér'a nóstra. In comerciulu cu rimatorii se intorcu preste anu capitaluri de milióne.

Red. Obs.

data sunt omoriti si dati in primirea noului proprietariu sapunariu, care este singurulu stapanu preste acésta nenorocita marfa, fara cá se mai lase si pe alti comerciantii se cumpere cá se faca o concurentia asupra pretiului, si din acésta pricina acesta se milostivesce de a plati a 10-a parte din pretiu.

Planulu acesta este fórte favorabilu loru si, pagubitoriu noue romaniloru.

Binevoiti ve rogu, domnule, ministru a avé in vedere acelu regulamentu nenorocitu infiintiatu de onor. guvernulu austro-ungaru; poteti judecă dupa articolele prevediute in acelu regulamentu, că-ci déca din 1500 rimatori ce s'au transportatu din Râmnicu s'au omoritu aprópe 200 fiindu sanetosi, dar cându din intemplantu de multe ori din caus'a geruriloru rimatori capata unu feliu de ologu, tuse si nisce basici la nasu, fara cá acésta bóla se fia cătusi de puşinu periculósă, atunci comerciantulu este gata intr'o di se'si pérda tota averea sa, fara se mai aiba vre-o dreptate nicairi. In asemenea curse — in curendu comerciantii nostri voru cadé — că-ci vedemu din di in di cá totu mai multi rimatori se alegu subt cuventulu că sunt trichinosi. Acestea toate, d-le ministru, sunt lucruri de speriatu periculóse, care ne provinu din partea guvernului austro-ungaru, caruia ve rogu a nu pierde timpu de a-i supune cestiunea si a starui se o resolve cum cere dreptatea. Altfeliu o mare ramura de venitu alu tieiei e in pericolu.

Comerciulu de rimatori si vite cornute aducea in tiér'a nóstra mari folóse si astadi i se pune inainte diferite obstacole.

Numai tiér'a nóstra primesce din Austri'a totu feliulu de marfuri, vinuri si altele din care sunt cea mai mare parte preparatiuni false; tiér'a le primesce pe toate cá bune, de unde Austri'a trage folóse enorme.

De aceea subscrisulu in numele tuturoru comerciantiloru din judetiele Doljiu, Gorjiu, Mehedinti si Valcea, si cá reprezentantu in Camer'a legiuitóre a tieiei, care cunosc de aprópe suferintiele acestei număróse clase a comerciantiloru, voiu respectuosu, d-le ministru, a ve rogá se binevoiti a luá mesuri pe toate calile posibile si diplomatice, pentru cá se dispara reulu si pagubele ce intimpinamu:

1. Vam'a se fia redusa la 5 lei la parechie de rimatori, cá mai nainte.

2. Si déca carantin'a este legitima, atunci binevoiti a luá mesuri pe lănga guvernulu austro-ungaru in limitele dreptului nostru, cá acea carantina se se infiintie la granitie, unde ar fi locu si rimatorii cari ar crede că ar fi atacati, comerciantulu se aiba dreptulu ai inapoia la cas'a sa.

3. Vitele merunte, oi, capre si berbeci, se fia libere in Austri'a, fara nici o carantina, nefiindu nici unu feliu de bóla asupra loru.

Acestea tiér'a le are in sarcin'a sa si prin mine, organu alu comerciantiloru, face apelu de dreptate, la sentimentele si patriotismulu d-vóstra, d-le ministru, a nu pune la uitare acésta justa reclamatiune si a-i dá cursulu celu mai favorabilu, cá sperantele nóstre se nu fia perdute, celu puşinu dela unu guvernulu nationalu si patrioticu ce avemu in capulu nostru si dintre care faceti parte; in casu de a nu avé rezultatulu doritu voiu continuá cu reclamatiunile mele si in unire cu alti reprezentanti ai tieiei, vomu face interpelare si chiaru guvernului intregu, dela care ceremu dreptate cá se nu ne lasati la discretiunea unoru ómeni, cari voiescu a distrage comerciulu profitandu de tolerantia guvernului austriacu.

Binevoiti, d-le ministru, a primí incredintiarea osebitei mele stime si consideratiuni ce ve pastrediu.

D. S. Schiller,
deputatu.

Sciri diverse.

— (Necrologu.) Cetimu in diuariile din capital'a Romaniei cá:

Constantinu Aristia,

betranulu professoru de limb'a elena si cea francesă, traducetoriulu lui Homer si Plutarch, unulu din primii fundatori ai teatrului nationalu, a inecatatu din viatia in etate de 80 ani, dupa o indelungata suferintia de 8 ani de dile. Inmormentarea au avutu locu in Bucuresci in 19 Aprile st. v. in cimiteriulu St. Vineri.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a neuitata!

— (Prelegere humoristica.) Domineca in 9 Maiu st. n. in pavilonulu din gradin'a lui Hermann: Prelegere humoristica de J. Popa, despre „Stengarii cu antifóne din viétia scolara”. Intregu venitululu curatu in favorulu Focsianeniloru nenorociti prin focu. Bilete de intrare a 60 cr. de persóna se vendu in 9 Maiu st. n. in trafic'a cea mare de tutunu si sér'a la cassa. Tinerimea studiósă solveste 30 cr. Suprasolviri se voru cuitá publice. Sal'a se aranjédia cu mese.

— (Ploile din urma.) Dupa ingrijitóre seceta ce au domnit in lun'a lui Aprile, o seceta, care déca mai durá, ar fi compromis in modu fórte seriosu recolt'a anului acestuia, urmara in fine a cadea multu doritele si asteptatele ploi. De cinci zile sufla preste tiér'a intréga venturi calde si umede, care pe alocurea au luat dimensiuni de orcanne formale, si in diferite intervale succesive au caditu ploi abundante si fructificátóre. Aceste ploi au fostu celu mai pretiosu „ou rosin” de care s'au bucuratu intréga poporatiune. La multi le

eră frică, că nu cumva dintr'odata cu ploile se urmedie și o repede cadere și racire a temperaturii. Din fericire până acum a temperatură au ramas temperata asia, că vegetatiunea n'au patimitu de locu și speramu, că nici de aci înainte nu voru urmă raceli cari se strice, ceea ce au reparatu ploile din urma.

Economii s'au inveseșit și sunt de bune speranțe, era cei seraci se bucura și multumescu lui D-dieu, că pretiurile bucatelor scadu și voru mai scadea inca.

Tergulu de tierra ce au avutu locu aicea în Sibiiu tocmai în serbatorile st. Pasci au fostu foarte slabu și mai reu cercetatu, de cătu chiaru unulu din cele mai slabe terguri de septamana. Multi din sarmanii tergoveti nu si-au potutu coperi din vendiarea avuta, nici chiaru speșele caletoriei.

— (Militarii romani înaintati cu ocașiunea avansamentului din Maiu a. c.) Majestatea Sa ces. reg. apostolica au denumitu:

De generalu-majoru pe colonelulu Leonid'a Popp, supercompletu în corpulu statului-majoru, comandantu alu brigadei de infanterie Nr. 15. Avansamentulu acest'a s'a facutu afara de tura sarindu preste 7 aspiranti anteriori.

De capitani cl. I: pe capitani cl. II Ioanu Curescu în reg. de infant. Nr. 33 și Ioanu Micu în reg. de infant. Nr. 51.

De capitani cl. II: pe locotenentii Teodoru Sandulu în reg. de inf. Nr. 50 și Niculae Grecu în reg. de inf. Nr. 61.

De locotenenti: pe sublocotenentii George Popoviciu în reg. de inf. Nr. 61. Petru Cucu în reg. de inf. Nr. 64, Dumitru Ruja în reg. de inf. Nr. 64.

— (Citimu în „Gazetta di Torino“, supt numele de „La Bandiera rumana“, următoarele:)

Cu fericita ocașiune a venirei regelui în acestu orasiu pentru a inaugura a patra expozitiune de bele arte, guvernulu romanu a invitat pe professorulu Vegezzi Ruscalla, consulu seu generalu onorariu în Torino, de a înaltia bandier'a tricolora romana, că manifestare de partea ce iau la via bucuria a Torinesilor principele domnitoru și poporulu, care deschinde din legionarii romani pe cari Traianu îi conduse se poporedie Daci'a desieră; ei au voitu că se falăie în Torino bandier'a lor pentru stim'a și respectulu specialu ce professăia aceste cetati, în care s'a nascutu Quintus Glitius Agricola, unulu din cei mai illustri comandanti care, în anulu 100 alu erei vulgare comanda aripa stanga a armatei române în primul resbelu dacicu și în care acelu mare torinesu se destinse astfel, în cătu fu înaltiatu de Traianu la cele mai mari onori; și pentru că aci se nascu nemuritorulu comite de Cavour, care în congressulu dela Paris din 1856 apara într'unu modu atât de stralucitu drepturile natiunii romane de a i se acorda o deplina autonomia, care-i permisese de a-si însusi, în scurtu timp civilisatiunea Franciei și a Italiei.

Noi speramu, că Torinesii voru vedea cu satisfacere falfaindu stindardulu romanu langa bandierele italiene că manifestare de iubirea reciproca a celor două popora și că unu gagiu despre silintiele lor comune de a redă marelui nume de Rom'a vechia maiestatea și antica-i onore. (Romanulu.)

„Albin'a“ Institutu de creditu și de economii.

Starea din 31 Martiu 1880.

Active:	Sum'a fl. cr.	Schimbari din starea dela 31 Dec. 1879
Numeraru	48,363.48	+ 11,657.94
Escomptu de schimburi	504,272.18	+ 17,597.05
Reuniuni de creditu	34,417.78	— 1,903.72
Inprumuturi pe ipotece	69,667.58	+ 27,994.88
Credite ficse	74,523.96	+ 7,595.38
Inprumuturi pe efecte	4,392.—	+ 2,510.—
Efecte	27,178.75	+ 20,475.—
Fondulu de garantia alu scrisurilor fonciari	203,088.55	+ 2,477.94
Realitati	28,184.17	+ 3,006.56
Alte active	71,287.08	+ 11,863.67
Totalu fl.	1.065,375.53	

Passive:

Capitalu socialu	
a) 1000 actiuni fl. 100,000	
b) 2000 actiuni	
ca fondu de garantia alu scrisurilor fonciari fl. 200,000	300,000.—
Fondulu generalu de reserva	23,092.12 + 1,830.—
Depuneri pentru fructificare	648,198.72 + 54,905.30
Scrisuri fonciari în circulatiune	21,000.— + 21,000.—
Fondurile de garantia ale reuniunilor de creditu	18,250.60 — 35.—
Fondurile de reserva ale reuniunilor de creditu	408.81 — —
Fondulu de garantia ale creditelor hipotecari	1,029.50 — 50.—
Fondulu de pensuni	1,000.— + 1,000.—
Alte passive și saldo	52,395.78 + 26,220.98
Totalu fl.	1.065,375.53

Sibiiu, 10 Aprilu 1880.

Directiunea.

Post'a redactiunei.

P. T. nostrii corespondenti sunt rogati a nu isi perde pacienti'a, deca până acum nu si-au vedutu publicate tramiterile d-loru. Ele se voru publică pe rondu, indata ce ne va permite marginitul spatiu de care dispunemu. Din cele publicate până acum se potu convinge, că pe cătu numai se pôte, nu abusamu nici de pacienti'a publicului și nici de spatiulu rezervatu corespondentiloru.

Pretiurile cerealeloru

și altoru obiecte de traiu au fostu la

30 Aprilu st. n. în Sibiiu:

Grân, dupa cualitati	1 hectolitru fl.	7.70—8.70
Grân, amestecat	1 „	6.20—7.20
Secara	1 „	5.40—5.80
Papusiou	1 „	4.80—5.20
Ordiu	1 „	5.20—5.60
Ovesu	1 „	3.30—3.70
Cartofi	1 „	3.—3.50
Mazare	1 „	8.—10.—
Lințe	1 „	11.—12.—
Fasole	1 „	7.—8.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	37.—40.—
Untura (unsore topita)	50 „	28.—29.—
Carne de vita	1 „	44.—46
Oua 10 de	1 „	—20

Cursuri de București în Lei noi (franci).

18 Aprilu st. v. 1880.

Obligatiuni rurale din 1864 cu 10%	1. 106.2/2 b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„ 108 60 „
Obligatiuni dominiale cu 8%	„ 104.— „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„ 99.— „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„ 93.3/4 „
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„ 101.— „
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„ 53.60 „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„ 99.50 „
Prioritati cu 8%	„ 117.50 „
Actiunile bancii Romani'a din 1869	„ 350.— „
Daci'a, comp. de ascur. din 1871 act. (fr. 500) 8%	„ 260.— „

Nr. 3 — 1880.

(17) 1—3

Concursu.

Pentru 8 tineri, cari dorescu a fi aplicati la maiestria din partea Reuniunii sodaliloru romani din Clusiu, pe bas'a §-lui 6 din regulamentulu Reuniunii, subscrisa comisiune prin acesta escrie concursu.

Dela concurenti, cari potu fi ori din care parte a Transilvaniei, se recere:

1. Carte de botezu, că au etatea de 14 ani, și că sunt de origine romani.
2. Atestatu că au cunoscutiele, ce se predau în școlele primarie, și pre lângă limb'a materna posedu și elementele unei limbe straine (germana seu magiara).
3. Se produca obligatiune dela parinti seu tutori, că-i voru lasă în totu timpulu statoritu la maiestrulu, unde i-a asediatu comisiunea, și că în casu de lipsa, i voru provede cu inbracaminte, era la casu, candu i-vorulu dela maiestru, voru reintorce Reuniunii tôte speșele.
4. Elevii se voru asedia la maiestria la dorinti'a lor, ori și în care cetate a Transilvaniei, mai cu preferinta inse în Clusiu, pentru a potea fi supraveghiati din partea comisiunii conformu regulamentulu.
5. Concurentii au de a produce atestatu legale despre paupertatea parintiloru lor.

6. Acei concurenti, cari din caus'a departarei nu se potu presentă înainte comisiunii subscrise, au de a produce atestatu medicale despre dezvoltarea corporala și întregitatea organeloru.

Între mai multi concurenti se voru preferi conformu §-lui 20 din regulamentu:

- a) Pruncii dela sate, despre cari se pôte presupune că în urm'a nexului lor familiaru eventualmente se voru asedia că maiestri în comun'a lor natale, seu în alta comuna rurala.
- b) Între conditiuni egali, voru fi preferiti orfanii de ambii parinti, apoi cei de tata.
- c) Între diversele maiestrii la care dorescu a fi aplicati, se voru preferi aceia, cari dorescu a fi aplicati la rotaria, fauraria, butnaria, mesaria, carpentaria seu lemnaria, cojocaria, cismaria grôsa, palariaria, curelaria și funaria.

Suplicele instruite conformu acestui concursu, sunt de a se subterne la presedintele acestei comisiune în Clusiu până în **1 Juniu st. n. a. c.**, cându cei ce se voru presentă în persôna, se voru si esamina prin comisiune conformu regulamentulu, și dupa aceea se voru asedia pre la maiestri, pre cari i-plateste comisiunea amesuratu contractulu, ce se va incheia cu respectivii maiestri.

Comisiunea Reuniunii sodaliloru romani din Clusiu incredentiata cu asediarea invetiaceiloru romani pre la maiestrie.

Clusiu, în 1 Maiu 1880.

Basiliu S. Podoba m. p.,

capelanu gr.-cath și presedintele comisiunii.

Dr. Aureliu Isacu m. p.,

secretariu.

• Cura pentru érna. •

Wilhelm's
THE'A CURATITORE DE SANGE
antiartritica și antireumatica
a lui (1) 7-25

Franciscu Wilhelm,

farmacistu în Neunkirchen (Austria de jos),

a fostu folosită în foarte multe casuri cu rezultatele cele mai bune, ceea ce se probăia prin mii de scrisori de recunoscutia, în contra sioldinei, a reumatismului, a raneloru deschise, în contra reiloru învechite și permanente, a raneloru care puroieza neincetatu, ale bubeloru pe piele, remase din morburu seculare, bubeloru de pe corpu și din fatia, peteloru, bubeloru siphilitice, inflaturiloru de ficatu și splina, dureriloru hemoroidale, galbinare, suferintiloru intensive a nerviloru, a muschiloru și a dureriloru la încheiaturi, greutatifloru de stomacu și de venturi, incuieriloru, ale adului, polutiuniloru, impotentiei la barbati și pôlele albe la femei, morburiloru scrofulose, inflaturi ale ghinduleloru și în contra altoru suferintie. Atestatele la cerere se tramitu gratis.

Pachete inpartite în 8 dose se afla cu pretiu de 1 fl., pentru timbru si pachetare se socotescu 10 cr. Pentru de a se apară de falsificate, se se caute cunoscutele marce brevete și legalisate în mai multe state.

Se afla de vendiari în Sibiiu la d-nii Fried. Thallmayer și I. B. Misselbacher.

• Cura pentru primavara. •

Scrisurile fonciari sunt mai puțin espuse fluctuatiunei cursului.

Invitu deci la cumperare de scrisuri fonciari ale

Institutului de creditu și de economii „Albin'a“

din Sibiiu, cari aducu interese de 6% (siése la suta) și sunt unu efectu foarte bunu pentru plasare de capitale.

1. Aceste scrisuri se rescumpera în celu multu 20 ani dela datulu lor prin tragere la sorti astmodu, că din **fiacare seria**, adica din totalulu scrisuriloru emise într'unu anu, se trage la sorti în fiacare anu celu puțin a 20-a parte dupa categorii de fl. 100, fl. 500 și fl. 1000.
2. Scrisurile fonciari esite la sorti se rescumpera în **deplin'a loru valôre nominala** la siése luni dela diu'a tragerii.
3. Cuponii de interese se platescu la semestru în 1 Aprilu și 1 Octobru a fiacarui anu și sunt **scutiti de contributiune**.
4. Pentru plat'a punctuala a intereselor și capitalulu scrisuriloru fonciari garantăia: a) tôte ipotecele pe cari institutulu a datu inprumuturi hipotecari. Prin articolulu de lege XXXVI din anulu 1876 acele ipotece sunt destinate **exclusivu pentru asigurarea detentoriloru (posessoriloru) de scrisuri fonciari**, și dreptulu lor acesta este intabulatu espressu pe acele ipotece. Dupa statutele sale inse institutulu inprumuta numai până la 1/3 a valôrei ipotecei; b) unu fondu de

fl. 200,000

prescrisu prin numit'a lege și separatu din capitalulu de actiuni alu institutulu pentru **special'a** asigurare mai departe a **posessoriloru de scrisuri fonciari**; c) cealalta avere a institutulu.

Aceste harthii de valôre sunt deci foarte recomandabile pentru **fructificare de capitale** ale particulariloru, ale **fonduriloru publice**, ale **pupiloru** și pentru **cautiuni**. Ele sunt dejă notate cu bunu pretiu la **burs'a din Budapest'a** și se vendu în cursulu dilei la

P. J. Kabdebo,

bancariu în Sibiiu.

(16) 2—4

Editoru și redactoru responsabilu: **G. Baritiu.**

Tipariulu lui **W. Krafft.**